

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren.

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang“ tillatt.

32. årg.

Bergen, Torsdag 14. november 1946.

Nr. 44

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Kr. 16.00 utenlands.
Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang“'s telefoner 16 932, 14 850.
Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt“.

Uken som endte 9. november.

Norsk sluttresultat av sildefisket ved Island 109292 tnr.

Tråler med 170 skjepper skarpsild fra Skagerak til Fredrikstad.

Ingen bedring i fetsild- og småsildfisket, uvær hindrer bankfisket.

Det var urolige værforhold også i uken som endte 9. november og vanskelig fiskeforhold til havs. Fetsild- og småsildfisket fortsetter i de samme distriktene som før. Brislingfisket viste seg avtagende fram gjennom uken, men ukefangsten er større enn på lenge. Det foreligger endelig definitiv sluttoppgave for det norske sildefiske ved Island. Bankfisket utfør Vestlandet og Sunnmøre samt håbrandfisket i Nordsjøen var meget hindret av uvær. På kysten fortsetter fisket omtrent som før. Det kan bemerkes at det ble snurpet en del småsei på Møre. Der er fortsatt til dels god tilgang på hummer og krabbe.

Fetsild- og småsildfisket.

I Nord-Norge fortsatte fisket omtrent som før. Garnfisket i Kvefjord regnes imidlertid som nærmest avsluttet. Det er bare 5—6 båter av en flåte på 100 som fremdeles driver og får noen kasser nå og da. I Sifjord i Senja har det foregått snurping og en del av fangsten er blitt utsortert til salting. Der ble i uken opptatt 1500 hl. På Rombakken innerst i Vestfjordområdet har det vært tatt noen snurpefangster og vært satt enkelte landsteng. Der er opptatt 1000 hl og står i lås 500 hl, som imidlertid er blitt inne-

frosset. Opptak vil bli arrangert ved hjelp av isbryter. På Helgeland har det foregått fiske på Alderundet, på Rana og ved Utskarpen (Hemnes). Ukekvantumet dreier seg om 2000 hl. Den sild som fås er overalt størrelsen 20—34 med en del innblanding av fetsild. Ved ukeskiftet ble det fra Harstad meldt om sildesyner for Vengsøy—Kalfjord i Troms og for Hasvik i Finnmark. Tiden vil vise om det dreier seg om nye innsig, som kan bringe en forandring til det bedre i fisket.

På Namsenfjord i Nord-Trøndelag ble det i forløpne uke stengt 400 hl småsild 20—34 stk. pr. kg og 1500 skjepper hermetikkvare 14—17 cm.

I Sør-Trøndelag foregikk der fiske på Åsenfjord og ved Levanger i Innherad, dessuten på Bjugn, Stjørna og Valsfjord, hvor det fremdeles er fangstutsikter. I ukens løp ble det opptatt 7300 hl sild, hvorav 1900 hl fetsild (derav saltet 1500) og 5400 hl småsild. Det meste av småsilden ble levert til frysing for eksport, noe til agn.

Lenger sør forekom det ikke noe sildefiske av betydning.

For øvrig henvises til tabell vedrørende fangstmengden pr. 2. november.

Brislingfisket.

Ved begynnelsen av forløpne uke foregikk det et ganske godt brislingfiske i Indre Sogn, men fisket har vist seg sterkt avtakende fram gjennom uken. I Hardanger har det også vært tatt enkelte fangster, således foregikk det noe fiske lørdag 9. november. Ukefangsten i begge fjorder ligger formodentlig noe over 6000 skjegger.

I Oslofjorden er brislingfisket temmelig ubetydelig. Der meldes om småfangster på 10—15 skjegger i kastet med dages mellomrom — således i uken ved Vrengen nær Tønsberg og ved Larkollen.

Sildefisket ved Island.

Der foreligger nå endelig sluttoppgave over årets sildefiske ved Island. Av norskfanget sild er der pr. 146 fartøyer hjemført 109 292 tønner, hvorav skarpsaltet 12 950, hodekappet 34 649, matjesbehandlet 6244, krydret 37 897, sukkersaltet 17 149, annerledes behandlet 403 tønner. To av de nevnte fartøyer var rene fraktfartøyer. Av norske fiskefartøyer deltok imidlertid 145, idet 1 fartøy bare fisket uten samtidig å frakte. Av svenske ekspedisjoner delvis utrustet i Norge med delvis norsk mannskap i et antall av 20 stykker har anmeldt til norske tollstasjoner et fangstkvantum på 13 194 tønner, hvorav 1058 skarpsaltet, 3913 krydret og 8223 tønner sukkersaltet. Tre danske fartøyer av samme kategori anmeldte 2610 tønner, alt krydret. De svenske og danske fiskefartøyers fangst blir ført til hjemlandene og kommer Norge til gode bare som lott til norske mannskaper og norske fiskeredskaper.

Skarpsildfisket.

Fra Fredrikstad opplyses at en Stavangertråler har vært inne med 170 skjegger brisling tatt med trål i Skagerak. Det opplyses at det ikke var særlig fart i fisket. Fartøyet vendte tilbake til feltet og medførte krydder og tønner for å pakke fangstene ombord.

Bankfisket.

Fra Ålesund opplyses at det fremdeles er enkelte kveitebåter som forsøker seg på Aktivneset, men værforholdene blir etterhvert så ustabile at fisket blir lite lønnsomt. Det fartøy som tok kveitefangsten på 8000 kg på Trænabanken i foregående uke gikk på ny til samme felt i siste uke. For øvrig foregikk det noe linefiske på Botnane med rundfisk- og håfangster på opptil 3000 kg på turen. I ukens løp ble der ilandført på Møre 133 tonn fisk, hvorav nevnes

70 tonn sei (små), 13 tonn lange, 13 tonn brosme, 7 tonn kveite, 22 tonn pigghå. Ukepartiet for Måløy var på 25 tonn, hvorav 7 tonn lange, 2 tonn brosme, 14 tonn pigghå.

Håbrandfisket.

Det var meget uvær og lite fiske i Nordsjøen i siste uke. Til Bergen kom det inn 4 fartøyer med tils. bare 12 000 kg håbrand.

Fra Kristiansand S opplyses at håbrandfisket på Sørlandet er blitt innstillet på grunn av avsetningsvansker og små priser. Man har liggende noe usolgt håbrand på fryseri.

Kystfisket.

Av fiske som sermerker seg framfor annet kan nevnes en del seismurping på Møre med ukefangst 70 tonn. Det fiskes så vel på Nordmøre, som Sunnmøre med større og mindre nøter. Seien er små eller middels. Fra Kristiansand meldes det om meget godt utbytte av fjord- og kystfisket etter lyr. Ukeparti for Kristiansand kommer formodentlig opp i over 100 tonn.

Rusefisket

Fisket fortsetter som før. Det omsatte ukeparti var også siste uke på rundt om 100 000 kkg levende torsk.

Hummerfisket.

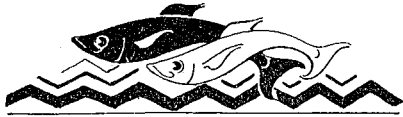
Fra Møre meldes om samlet tilgang i uken på 6700 kg, Måløy 300 kg og Bulandet 480 kg. På Møre oppgis prisen til kr. 4 à 5 pr. kg, for Sogn og Fjordane til kr. 4,50. Det framholdes for øvrig at prisene er blitt noe strammet i det siste. Sørpå betales det nå noe forskjellig, men nå i det hele nærmere kr. 6 pr. kg. Blant de større eksportører sørpå klages det over hummerofferter fra Trondheim til Stockholm på n. kr. 5 pr. kg, mens man sårpå prøver å holde kr. 7,50.

Krabbefisket.

Der oppgis et ukekvantum for Møre på 52.700 kg, Måløy 28.000 og Bulandet 8000 kg.

Rekefisket.

Fra Sørlandet meldes det om dårlig fiske grunnet uvær.

Litt av hvert.

Vårsildfiskerne mangler garn. Stavanger, 27. oktober. (Fra »Aftenposten«s korrespondent). Forberedelsene til vårsildfisket er allerede i full gang på Vestlandet. Situasjonen med hensyn til utstyr er imidlertid alt annet enn lys. I første rekke skorter det på garn. Råstoffene skal være kommet til garn- og notfabrikkene, men mangel på arbeidskraft har hittil lammet produksjonen.

Kjøpmann Helge Myhre, en av Stavangers mest kjente fiskeutstyrforhandlere, opplyser at bare i Rogaland er en fornyelse av 5000 vårsildgarn en absolutt forutsetning for at fiskerne kan delta i fisket. Garnmangelen vil videre medføre store økonomiske konsekvenser for fiskerne. Hver skøyte er vanligvis utstyrt med 50 til 60 garn. Skøyteeierne disponerer i dag fra 25 til 30 garn pr. skøyte, og alle garnene er helt utslitt. Skulle fiskerne stille opp med slike redskaper og komme ut for stor sildetyngde, vil det resultere i katastrofale garn- og fangsttap.

Denne mørke spådom for vårsildsesongen blir bekreftet av foretningsfører Kalvenes ved Brislingkompaniet i Stavanger. Man regner med 300—400 garnfiskere bare i Rogaland, som årlig fisker gjennomsnittlig 1500 hektoliter sild hver.

Årsmøte i Sunnmøre og Romsdal fiskesalslag. Årsmøtet i Møre og Romsdal Fiskesalslag vart opna i Fiskerforeningen i Ålesund i går. Ordføreren i representantskapet, Hans Vik, hadde forfall, så varaordføreren Olav A. Færstad styrde møtet. Han ynskte representantar, styrelemer og innbedne vel møtt. Han peika på dei resultatane arbeidet til laget hadde ført til. Den tida laget har vore i gang har i grunnen vore eit prøveår berre. Men det har synt at vi er på rett veg når det gjeld fiskeomsetninga. Dei resultatane vi har nådd gir mot på framtida og til arbeid vidare.

Deretter gjekk han over til årsmeldinga.

Av denne går det fram:

Torskefisket tok til i februar. Det synt seg å vere kome ikkje så lite torsk opp under kysten i Møre og Romsdal, men på grunn av dårleg ver og at torsken gjekk attende frå kysten ilag med vårsilda, vart torskefisket heller lite samanlikna med det ein før i tida rekna for et mildsår.

Bankfisket har derimot vore godt heile sesongen frå om lag 15. april til 30. september.

Då all fisk har vore omsett etter høgste prisklasse har fiskarane hatt eit rimeleg utbytte — særleg under bankfisket, men det er likevel ymse tilhøve vedkomande prisføresegnene som verkar urettvist overfor fiskarane.

Den 6. og 7. desember 1945 vart det første årsmøtet halde i Ålesund. På dette møtet vart spørsmålet om fiskarstreik drøfta. Mange talarar hadde orde og etter at spørsmålet var grundig drøfta, vart det samrøystes gjort dette vedtaket.

Det vert set ned ei nemnd på tre mann som vert pålagde å arbeide ut ei omstendelig utgreiing om spørsmålet og koma med framlegg til førstkomande representantskapsmøte.

Elles låg føre skriv frå Norges Råfisklag om å utvida salsområdet for Råfisklaget til også å gjelde Romsdal og Sunnmøre og Sogn og Fjordane.

Det vart gjort vedtak om at ein kunne ikkje gå med på framlegget frå Norges Fiskarlag om utviding av Norges Råfisklag sitt salsområde.

Derimot er ein villig til å samarbeide både med Norges Råfisklag og andre fiskesalsorganisasjonar om spørsmål av sams interesse.

På same møte vart løyvt 2000 kroner til Sunnmøre Fiskarlag, og 1000 kroner til Romsdal Fiskarlag.

Av resultat laget har nådd, kan nemnast at det fekk utverka dispensasjon frå paragrafen om sløyngstvang. Vidare det vellykka utfallet av laget sitt arbeid med rundfiskprisen under siste sesong.

Og så er det prisutjamninga.

Etter prisfastsetjinga var det stor skilnad i prisen for torsk levert til fersk bruk og torsk levert til salting, og salslaget tok straks opp arbeidet med utjamning av prisane og gjekk frå 13. mars 1946 over til gjennomsnittsberekning på torsken. Første veka kom ein opp i det forhold at praktisk talt all fisken på Sunnmøre vart levert til fersk bruk, og i Romsdalen mesteparten til salting.

Ein vart då samd om å rekne ut to gjennomsnittsprisar, ein for Sunnmøre og ein for Romsdalen, og at Sunnmøre skulle utbetale til Romsdalen tre øre pr. kilo sløyd fisk for eit kvantum inntil 300 000 kilo sløyd fisk.

Etter dette vart så gjennomsnittsprisen for første veka, 13. til 16. mars fylgjande:

For Sunnmøre: 28 øre pr. kilo rund fisk, — 34 øre pr. kilo sløyd fisk med hode, — 43 øre pr. kilo rund fisk uten hode.

For Romsdalen: 34 øre pr. kilo sløyd fisk uten hode.

På Sunnmøre vart det meste av fisken levert i rund tilstand. — I Romsdalen derimot vart all fisk levert i sløyd tilstand.

Frå og med 18. mars gjekk ein så over til sams gjennomsnittspris for Sunnmøre og Romsdalen.

Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag har i tida 24. juli 1945 til 30. september 1946 omsett i alt 20 402 506 kilo fisk til ein førstehandsverde av 10 264 453,09 kroner.

Av dette fell på kontoret i Ålesund 14 983 289 kilo, kontoret i Fosnavåg 1 606 436 kilo og kontoret i Molde 3 812 781 kilo.

Årsmeldinga vart så samrøystes godkjend. («Sunnmørs-posten»).

Trålfiske på samvirkebasis. Fiskernes Pressekontor har henvendt seg til formannen i Norges Fiskarlag, Jens Steffensen, og bedt ham uttale seg om sitt syn på tråldriften drevet på privatkapitalistisk grunnlag, og hva han legger i spørsmålet om å drive trålfiske på samvirke- eller kooperativ basis.

— Når det gjelder trålfiske på privatkapitalistisk grunnlag, har jeg tidligere uttalt meg så klart at det ikke skulle være noen tvil om min oppfatning, svarer herr Steffensen. Jeg er imot det private trålfiske, styret i Norges Fiskarlag er imot det og minst 90 prosent av de organiserte fiskere deler det samme syn.

Saken stiller seg annerledes når det gjelder trålfiske drevet på samvirke- eller kooperativ basis. Jeg mener for det første at en her må ta sikte på at alle aktive fiskere i et bestemt distrikt må eie farkostene og dele utbyttet av driften. Hvor stort omfang de kooperative lagene skal få er ikke avgjort, men personlig er jeg av den oppfatning at landet bør deles

Fetsild- og småsildfisket 1/1 - 2/11 1946.

Anvendelse	Fetsild			Småsild		
	Nordre distrikt	Søndre distrikt	Total	Nordre distrikt	Søndre distrikt	Total
	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Fersk eksport	1 206	22 141	23 347	3 605	34 823	8 428
Saltet	10 409	32 175	42 584	2 556	9 080	11 636
Hermetikk	—	484	484	1 338	19 763	21 102
Fabrikk-sild	162 202	5 695	167 897	333 509	116 124	449 633
Agn	14 199	8 113	22 312	15 939	22 138	38 077
Fersk innenlands	1 900	10 562	12 462	421	7 141	7 562
Total	189 916	1)79 170	269 086	357 368	209 069	566 437

1) Inkluderer 24 445 hl forfangst-sild, hvorav fersk eksport 13 385, saltet 430, hermetikk 308, fabrikk-sild 159, agn 4 444, fersk innenlands 5 719.

Sommer- og høstfisket i Finnmark. Fisk ilandbrakt i Finnmark fylke i tiden 23. juni—2. nov. 1946.

Fiskesort	Fangst- mengde	Anvendelse			
		Saltet	Hengt	Iset	Filet
	kg	kg	kg	kg	kg
Torsk	401 036	234 763	14 105	150 438	1 730
Hyse	473 153	38 501	9 198	425 454	—
Sei	6 550 046	5 203 683	17 315	1329048	—
Brosme	32 629	24 761	2 709	5 159	—
Kveite	318 662	10	—	318 652	—
Flyndre	399 263	—	—	399 263	—
Steinbit	166 581	160 528	—	6 053	—
I alt	8 341 370	5 662 246	43 327	2634067	1 730

Obs.! I forbindelse med fisketallene oppgis i samlet levermengde 6369 hl. Ennvidere oppgis 1279 hl damptran og 59 hl lever til annen tran.

Ilandbrakt fisk til Måløy og omegn i tiden 1. januar til 2. nov. 1946.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse		
		Fersk	Saltet	Hermetikk
	kg	kg	kg	kg
Torsk	479 119	464 119	—	15 000
Sei	817 594	756 594	—	61 000
Levende sei ...	46 500	46 500	—	—
Lange	1 011 242	527 092	484 150	—
Brosme	359 247	314 677	44 570	—
Hyse	47 191	47 191	—	—
Kveite	62 824	62 824	—	—
Gullflyndre ...	48 474	48 474	—	—
Annen fisk	2 700	2 700	—	—
Håbrand	45 180	45 180	—	—
Pigghå	116 576	116 576	—	—
Makrellstørje ..	1 900	—	—	—
Hummer	36 470	36 470	—	—
Reker	16 190	16 190	—	—
Krabbe	351 200	—	—	351 200
I alt	3 442 407	2 486 487	528 720	427 200

i tre eller fire fråldistrikter som hver blir tildelt et visst antall båter. Råfisklagets område f. eks. utgjør et distrikt, Vestlandet fra Romsdal til og med Hordaland et, og Sørlandet det tredje distrikt. Distribueringen av fangstene bør foretas av vedkommende salgslag etter det behov som oppstår etter omleggingen og eksportmulighetene. Distriktene må bli tildelt farkoster i forhold til fangstmengde og fangstmuligheter. Det kan også bli tale om mindre områder enn de jeg har antydnet. Det er et praktisk spørsmål. Men jo større enhetene er jo mindre blir motsetningsforholdene mellom distriktene.

Den største vanskeligheten blir vel fordeling av fangstverdien, men også her bør en søke grunnlag i salgslagene og fagorganisasjonen.

Ved å slå inn på denne linje unngår vi sosiale skadevirkninger og får fullt herredømme over reguleringen. En vil også ved samarbeid distriktene imellom kunne fange den fisk det er behov for på de forskjellige markeder. På denne

måten vil alle fiskerne langs vår lange kyst ha nytte og utbytte av fisket og være interesserte. En viktig ting er det at de norske trålerne, som jeg antar vil bli båter på 70—80 fots lengde, ikke vil ha noen interesse av å skade kystfiskerne. Alle aktive organiserte fiskere er interessert i at fisket blir best mulig.

Dette er etter min mening den eneste tilfredsstillende måte å løse tråler spørsmålet på. Når et organisasjonsmessig forslag i den retning ligger ferdig går jeg ut fra at markedsforholdene og avsetningsmulighetene for øvrig vil være mer avklart slik at en bedre enn nå har oversikt over behovet. Jeg antar også at revisjonen av eksportlovene våre da vil være ført fram så det blir en rettfærdigere eksportordning enn den som nå er, sa herr Steffensen til slutt. (»Arbeideravisen«, Trondheim, 31. oktober 1946).

har der vært i hummerfisket, som er begynt i Egersund-distriktet, Hordaland og Sogn og Fjordane. Fangstene er gjennomgående ujevne og mindre enn i fjor, og prisene er også mindre, ca. kr. 5 pr. kg. Teinetapet har til nå heldigvis vært smått. Krabbefisket har fortsatt vært godt, og bestanden synes i år å være rikere enn på mange år, og prisene er fortsatt gode. Rekefisket i Egersunddistriktet har vært ujevnt, men gjennomgående bra fangster, og prisen til fisker er god, kr. 3,50 pr. kg. Forankrete miner på feltene vanskeliggjør trålingen. Trålfisket etter sidl på Fladengrund ga denne måned små fangster og er nå slutt. Et par tartøyer fra Stavangerdistriktet begynner imidlertid trålfiske i Skagerak etter skarpsild (storbrisling), som der er gode avsetningsmuligheter for til framstilling av ansjos. Håbrandfisket har vært mindre, men tok seg en del opp igjen på Fladengrund og Revkanten i slutten av måneden. Bankfisket har også denne måned vært mindre. Agnmangelen gjør seg fremdeles sterkt gjeldende. Snurrevadfisket i Nordsjøen har imidlertid vært godt. Det vanlige småfiske har vært noe mindre denne måned grunnet deltakelse i hummer- og krabbefisket, og fiskeforekomstene synes også gjennomgående å ha vært små.

Tilførselen av nye redskaper er fortsatt liten, og fiskerne er bekymret over de dårlige utsikter for komplettering av garn til sild- og seifisket.

Resultatet for avstemningen om organisert omsetning av all fisk og skaldyr, som ble foretatt på Vestlandet i oktober, foreligger nå, og viser stort flertall for organisert omsetning. Resultatet er fylkesvis: Sogn og Fjordane fylke, 1424 avgitte stemmer, derav 1341 for og 82 imot, 94,2 pst. for organisert omsetning, 1 stemme forkastet av opptellingsstyret. Hordaland 1031 avgitte stemmer, derav 846 for og 185 imot, 82,1 pst. for organisert omsetning og Rogaland 1221 avgitte stemmer, derav 859 for og 349 imot, 71,1 pst. for organisert omsetning, 13 stemmer forkastet. Forslag til vedtekter og forretningsregler foreligger nå utarbeidet for samtlige fylker, og fiskerne venter på departementets snarlige godkjennelse.

Fra fiskeriinspektøren i Troms, datert 7. november:

Været har hele måneden vært dårlig med regn og storm. Fisket har vært skralt og ofte hindret av storm. En del seifiske foregått i nordfylket. Fangstene som for det meste har vært bløgget, har vært ført hovedsakelig til Tromsø for filetering. Nordfilet og Marinas samkjøp her har i september og oktober kjøpt 874 657 kg, hvorav pakket på egne fraktbåter 427 156 kg, og av Kvalsund Fiskersamvirkelag 360 885 kg. Resten er pakket og tilført mindre steder i Nord-Troms og Finnmark. 15 til 20 tomannsbåter har drevet for Røssholmen med gode fangster på 640—930, gjennomsnittlig ca. 800 kg. Sildefisket er fortsatt dårlig, men en tror og håper det må bli bedre når kulden setter inn. I Kvæfjord har sildefisket vært en del bedre. I oktober oppfisket kvantum ca. 2500 hl. Pris pr. hl kr. 36. Alle minefelter er sveipet, så bortsett fra drivminer skulle det ikke være noen minefare. Store mengder is er i siste måned levert fra isanlegget Jøkelfjord, så den prekjære issituasjon er nå avverget takket være den velvilje en del av beboerne i Jøkelfjord har vist, etter de fikk opplyst hvor prekjær situasjonen var når det gjaldt is til fiskere og eksportører.

Fra fiskeriinspektøren på Skagerakkysten, datert 2. november:

Været har i oktober måned vært usedvanlig godt, og som følge herav har fiskerne kunnet utnytte fangstfeltene i full utstrekning. Fiskefangstene i denne måned har også gjennomgående vært gode.

Makrellfisket som var i avtagende i slutten av september, tok seg opp igjen i begynnelsen av oktober, og i første halvpart av måneden tokes bra fangster av småmakrell, »kult«, 6—7 stykker på kiloen, både på Sørlandet og i Oslofjorden. Forbruket av makrell er ikke stort på denne årstid, og det viste seg ofte vanskelig å bli av med makrellfangstene, men utover i siste halvpart av måneden har fisket avtatt og omsetningsforholdene som følge herav bedret seg, og det synes nå som om fisket lakker mot slutten i dette distrikt.

Hummerfisket som i de østlige deler av distriktet i månedens først halvpart holdt på å ebbe ut, tok i Vest-Agder sin begynnelse i midten av måneden. Dette fisket har i månedens løp stort sett artet seg tilfredsstillende, og førstehåndsprisene har dreiet seg om kr. 7,50 pr. kilo. Totalkvantum av oppfisket hummer hittil tør muligens ligge litt under et normalars utbytte, men til gjengjeld har det hittil i år ikke forekommet noen teinetap. Deltakelsen har vært ganske stor, og fiskerne har for første gang siden krigen kunnet delta med et forholdsvis stort antall nye hummerteiner. Atskillige kvanta hummer er eksportert til Belgia, Sverige og Holland. Prisene har ved månedens slutt hatt en nedadgående tendens, med et lavmål på kr. 5 pr. kilo på første hånd.

Trål-sildefisket i Nordsjøen sluttet i begynnelsen av måneden. Siste fangst for dette distrikt ble da 150 kasser à 40 kilo sild, som ble saltet på Lindesnes.

Brislingfisket fortsatte i månedens løp i Oslofjordens indre del, hvor der ble tatt en del stor, pen brisling. Fangstene har imidlertid vært ujevne, opp til 400 skjegger i kastet. Også i Oslofjordens ytre del ved Larkollen ble det fanget brisling av en mer småfallen kvalitet. Brislingen er blitt omsatt til fabrikkene for nedlegging til ansjos.

Fjordsildfisket tok seg noe opp i månedens siste halvpart omkring Langesund og Kragerø, og denne sild har vært fanget så vel med not som med garn. Sildestørrelse 12—14 stykker pr. kilo.

Reketrålfisket på Revet har gitt relativt gode fangster, og rekene går villig unna, først og fremst til England, noe også til Sverige og det innenlandske marked. Den alt overveiende del av fangstene går til England, men en rekker dog ennå ikke opp i det kvantum som dette marked gir anledning til å avta. Dette skyldes to hovedfaktorer, nemlig minefarvannene i Skagerak, hvor de beste rekefangstfelter finnes, og mangelen på reketråler. Ved siden herav må også nevnes mangel på blikkemballasje til de vanlige spann, hvori rekene pakkes for eksport.

Håbrandfisket som en i dette distrikt var avskåret fra å drive inntil denne måneds begynnelse på grunn av eksportrestriksjoner, tok sin begynnelse på Sørlandet straks dette forhold ble ordnet med håbrandeksportens myndigheter i Bergen. I månedens løp er der i alt i distriktet fanget 160 tonn håbrand, hvorav 51,5 tonn er eksportert til Tyskland, mens resten delvis er solgt fersk innlands og delvis er blitt frosset på kjøleanlegg for senere anvendelse. For den håbrand som selges innenlands, har fiskerne oppnådd en pris av 80 øre pr. kilo, mens de for den håbrand som er

Abonner på „Fiskets Gang!“

eksportert til Tyskland neppe kan vente å få mer enn høyst 50 øre pr. kilo. Eksportordningen er ennå ikke tilfredsstillende for Sørlandet, og en ventet at der til neste år må bli en bedre og reellere ordning istandbrakt, slik at dette fiske kan bli drevet fra Sørlandet på samme vilkår som på Vestlandet.

Det daglige fiske i skjærgården har gitt gjennomgående gode resultater, spesielt er store mengder lyr blitt fanget.

Det fartøy som i høst har drevet sildetrålfiske på Fladen-grund, klargjøres nå for brisingtråling i Skagerak, et nytt fiske herfra som der settes forhåpninger til.

En hel rekke snurrevadfartøyer fra Nordsjøen har også i oktober landet sine fangster i Kristiansand og enkelte andre byer oppover Skagerakkysten. Fangstene er for det meste omsatt fersk på innenlandsmarkedene.

Ut- landet.

Et fiårs oversyn over den nyfundlandske fiskerinæring.

Mr. Raymond Gushue, direktøren for Newfoundland Fisheries Board har gitt «Fishing News» et oversyn over Nyfundlands fiskerinæring, som vi tillater oss å oversette. Mr. Gushue er for øvrig ikke ukjent for norsk fiskerinæring. Han deltok som sitt lands representant på den internasjonale konferanse for saltfisk- og klippfiskeeksportører, som nylig ble avholdt på restaurant Bellevue i Bergen.

»Jeg har valgt den siste 10-årsperiode som emne for mitt oversyn blant annet fordi denne periode faller sammen med Newfoundland Fisheries Boards virksomhet. The Board ble dannet som lovbeskyttet korporasjon med samtykke av guvernøren, Sir Humphrey Walwyn, den 24. april 1936. Korporasjonen har med andre ord passert sitt 10. leveår, og det tør være betimelig å mønstre de forløpne år samtidig som en ser litt på framtiden.

La oss se hva som er blitt gjennomført i disse 10 år, og gjennomgå fiskeribransjens viktigste område — saltfisknæringen — først. Det kan sis at det på dette område har foregått en gjennomgripende forandring. Skritt for skritt er den voldsomme og ofte utplyndrende individuelle konkurranse i eksporthandelen blitt brakt under kontroll av samarbeidende grupper, som nå teller samtlige eksportører som medlemmer. Gjennom de forløpne år har hele vår eksport på gjennomsnittlig omkring en million hundredweights, vært formidlet ved hjelp av disse grupper. Etter at The Board ble stiftet, ble i løpet av meget kort tid all konsignasjons-handel på fremmede markeder, unntatt Barbados, brakt til opphør, priser og kontraktbetingelser strammet.

År etter år har det lyktes gruppene å sikre fordelaktigere betalingsbetingelser for nyfundlandsk fisk. Omkostningene ved markedsføringen er under gruppe-systemet blitt redusert med mer enn 50 pst. i forhold til nivået i 1936. I en nylig utgitt rapport om fiskeriene og planleggingen i førkrigsårene får dette system følgende omtale:

»Komiteen er av den mening at gruppe-systemet har bevist sin verdi for Nyfundland. Det har nå vært i virksomhet fra det forberedende stadium i 1936, og har på en del markeder virket både i gode som dårlige tider. Som et samlet resultat av våre erfaringer kan det slås fast at gruppe-systemet har hatt følgende gagnlige virkninger:

1. Opphevelsen av den intense individuelle konkurranse, som tidligere fant sted mellom nyfundlandske selgere og ofte avstedkom unødige prisfall.

2. Det har lyktes å unngå å overfylle markedene, og dermed å trykke prisene.

3. En alminnelig tendens i stabiliserende og strammende retning både med hensyn til priser og markedspolitikk, og likeledes gjennom opprettelsen av standardiseringskrav og kontroll å ha medvirket til framskaffelse av en bedre og jevnere kvalitet.

4. Det har forminsket handelsomkostningene betydelig, ikke bare gjennom besparelse i kommisjonærutgifter, men også gjennom en nedskjæring av fellesomkostningene ved at en rekke selgere opptrer på et og samme marked. Gruppesystemet bør bli opprettholdt etter krigen, og alt bør gjøres for å styrke det. Dette er for tiden under behandling.»

Pakningsbestemmelser. Anleggene for fiskens tilvirkning og eksportørens lokaler må nå godkjennes, og betydelige forbedringer er blitt følgen. En statistisk etterretningstjeneste, som sørger for up-to-date informasjon om forholdene i Nyfundland, på markedene og i konkurrerende land, er opprettet og har vært av uvurderlig hjelp for The Board og eksportgruppene. Der er framsatt og opprettholdt kvalitets- og størrelsesbestemmelser. Der er innført ensartete pakninger og instituert en pakningskontroll. Bare dette siste har brakt en rekke velnøyde kommentarer fra utemarkedene. Tvungen statsvraking av fisk for eksport har vært i gang noen år, og har sammen med gruppe-systemet vist seg å være et av de mest befordrende og gagnlige skritt som noensinne har vært tatt innen næringen. Reklamasjoner på grunn av kvaliteten, som tidligere ble betraktet som et tillegg til et hvert salg, og løp opp i store summer årlig, har avtatt og er nå så godt som ikke eksisterende. Og det viktigste av alt er at Nyfundland har skaffet seg et godt renommé på markedene. Under den siste verdenskrig, i motsetning til den foregående, motstod vi den fristelse som fulgte med større etterspørsel enn tilbud, og har mottatt vitnesbyrd fra markedene om at nyfundlandsk fisk bedret seg kvalitativt heller enn å forverre seg, kort sagt, at fisken nå er bedre enn den var før krigen.

Mens salttorskens er den vare som inntar den bredeste plass i publikums bevissthet, kan det om andre grener av næringen sis, at også disse i de forløpne 10 år har sett en liknende utvikling i forskjellige retninger. Forbedrete og mer graderte eksportkvaliteter er blitt innført. I 1936 var Nyfundlands sildefiskerier i en alarmerende vanskelig stilling. Gjennom de etterfølgende år bevirket forbedring i kvalitet og emballasje og The Boards intervensjon i markedsføringen en stadig øking i verdien av den skotskbehandlete sild. Andre pakningsmåter, som nå har overgått skotskbehandlingen i kvantum og verdi, er blitt opptatt. I løpet av de 3 siste år har salg av møeskåret sild til hjelpeorganisasjonene, formidlet gjennom The Board, medvirket til å slå alle rekorder med hensyn til verdien av vår sildeeksport. Silde- og sildolieindustrien er blitt forbedret; — mens et tidligere forsøk mislyktes, bygger andre nå på de erfaringer som ble innvunnet. Der er truffet avtaler om en felles vitenskapelig

undersøkelse av sildebestanden som finnes i Gulf of St. Lawrence og utfor Nova Scotia, Nyfundlands sørkyst og Labrador.

Frossenfiskhandelen. Det puff som krigsforholdene ga frossenfisknæringen er blitt utnyttet med fordel av nyfundlandske frossenfileteksportører. Også på dette område har det vært opprettholdt nøye forbindelse mellom produsentene og regjeringen. Der ble tidlig under krigen dannet en Frozen Fish Trades Association, hvori alle eksportører er medlemmer, og foreningen har arbeidet godt. Den måte hvorpå næringen har angrepet sine problemer har vært åpen og vidt. Den har anvendt de framgangsrike år til framtidig fordel, og ikke bare nøyd seg med en voksende profitt. Der har vært ofret meget på forbedringer i utstyr, teknikk og kvalitet, og Nyfundland ligger i dag blant de fremste land i konkurransen på dette område. Alle anlegg må ha lisens og må utstyres etter visse minimumskrav. Regler gjeldende produksjonen er blitt utarbeidet i samarbeid med produsentene, og en del av verdens ledende autoriteter på næringsteknologiens og hurtigfrysingens område.

Hva produksjonen for øvrig angår, ofres der stadig mer på å sikre seg utstyr, som åpner adgangen til forsyningskilder, som vi tidligere ikke har utnyttet. Mens innenskjærsfiskerierne gir en vare av fullstendig uklanderlig verdi, gir disse fiskerier ikke den fiskevariasjon som trenges til fortløpende drift. Som en av våre rådgivere har vi kunnet benytte oss av en tidligere nyfundlander, nå bosittende i New England, hvor han har gjort en glimrende karriere på fiskeriområdet og er U. S. A.'s regjerings rådgiver på mange områder innen næringen. Han har kunnet gi råd med hensyn til det tekniske utstyr som høver for vår egenart og geografiske beliggenhet, og mange av disse anlegg er allerede for lengst i drift, og flere er under forberedelse. Disse anlegg vil gi oss muligheter til en sterkt forgrenet produksjon, og således styrke vår evne til å tilfredsstille våre kunders behov. Anleggene vil også åpne adgangen for oss til inntomstskilder, som vi tidligere har latt ligge unyttet, og være oss en hjelp i vårt generelle mål å oppnå best mulig utnyttelse av våre naturlige betingelser.»

Det svenske sildefiske.

I uken som endte 2. november ble det av svenske fiskefartøyer innbrakt 387 tonn sild, hvorav 384 tonn motortrålsild tatt nordvest for Skagen. Prisene på trålsild i Gøteborgs fiskehavn var 18 til 80, gjennomsnittlig 30 øre pr. kg (sv. kroner). I sesongen siden 1. juli er der innbrakt 483 tonn garnslid, 21 652 tonn trålsild, 44 tonn snurpesild, tilsammen 22 179 tonn, hvorav saltet 9890 tonn. I fjor på samme tid var fangstmengden 10 867 tonn, hvorav saltet 5486 tonn.

Det hollandske sildefiske.

Hollenderne oppgir en fangstøking i uken til 26. oktober på 42 076 fiskepakkete tønner, og dertil 1719 tonn sild ilandbrakt fersk. Totalfangsten i sesongen er 107 698 tønner matjessild, 95 422 tønner fullsild, 292 966 tønner steurharing, 7271 tønner ijleharing, hvortil 14 169 tonn sild ilandbrakt fersk.

Selfangsten på Pribiloføyene.

Vi har tidligere nevnt selfangsten ved Pribiloføyene (Beringsjøen) i »Fiskets Gang«. Denne har stått under den

amerikanske regjerings beskyttelse siden 1910, da selbestanden ved øyene ble anslått til 132 300 stykker: Under U. S. A.'s varetekt er bestanden øket til omkring 3 386 000 dyr i august måned i år, mens den samlede beskatning siden 1910 andrer til 1 367 322 dyr. I sesongen 1946 bestod utbyttet av fangsten i 64 523 pelsskinn. Dette er 12 441 skinn mindre enn i 1945, hvilket skyldes selhjordens sene ankomst til øyene i år. Som årsak oppgis den usedvanlig strenge vinter 1945/46.

Den naturherlighet som U. S. A. besitter, for øvrig i fellesskap med Kanada, som får 20 pst. av fangsten, i selbestanden ved Pribiloføyene anslås til en verdi av 100 mill. dollars.

USA's import av fileter av bundfisk i 1945 og 1946.

Det har i den senere tid ved forskjellige anledninger vært gitt uttrykk for at Norge burde kunne finne et godt marked for frossen fiskefilet i U. S. A. For å vise hvilke konkurranter vi i tilfelle må regne med, gjengir vi nedenstående oppgave over importen av fileter til U. S. A. i 1945 og 1946. Alle talloppgaver er angitt i 1000 pounds.

	1945	Kanada	Nyfundl.	Island	Norge	Total	Kumulat. total
Januar	1 396	252	—	—	1 648	1 648	
Februar	1 274	402	—	—	1 676	3 324	
Mars	3 830	575	—	—	4 405	7 729	
April	3 861	606	—	—	4 467	12 196	
Mai	3 416	621	—	—	4 037	16 233	
Juni	2 930	238	—	—	3 168	19 401	
Juli	3 515	256	—	—	3 771	23 172	
August	4 795	514	—	—	5 309	28 481	
1946							
Januar	3 256	259	—	—	3 515	3 515	
Februar	2 470	395	601	—	3 466	6 981	
Mars	3 196	383	1 816	—	5 395	12 376	
April	3 823	334	—	2	4 159	16 535	
Mai	3 607	319	254	—	3 580	20 115	
Juni	3 806	422	100	—	4 328	24 443	
Juli	4 416	714	236	—	5 366	29 809	
August	2 117	1 121	10	—	3 248	33 057	

Stans i dansk fiskeeksport til Italia.

Ifølge »Dansk Fiskeritidende« av 8. november er dansk fiskeeksport til Italia nå stanset, da der er oppstått en betydelig differanse på clearingavtalen i italiensk farvør. Danskene ønsker på denne måte å gjøre italienerne oppmerksom på at de ikke fortsatt kan selge dem varer uten å få noe igjen til rimelige priser. De eksportbevilgninger som er blitt utstedt vil bli avvirket, men nye bevilgninger vil ikke bli gitt hverken til private vareutvekslinger eller annet.

Den danske avis »Børsen« brakte for en tid siden en artikkel, hvor det ble opplyst, at italienerne forlangte 40—50 pst. mer for sine varer, når de skulle gå over dansk—italiensk handelsclearing, enn når de skulle betales i fri valuta. Enn videre ble det gjort oppmerksom på, at handelsavtalen forutsatte at de italienske vareleveringer skulle skje i takt med de danske, hvilket ikke har vært tilfelle.

»Dansk Fiskeritidende« gir uttrykk for at Italia har god bruk for fisken, men nevner at de private vareutvekslinger, som skulle gå side om side, langt fra har gjort dette. Det har hendt at de italienske leverandører har erklært at nå

var deres varer steget med 40 pst. Til tross for dette har altså Italia fått langt flere varer enn Danmark og den nå oppståtte valutapukkel skal dreie seg om 7 mill. danske kr.

Fiskeeksporten har vært en medvirkende årsak til dette. Blant annet har Italia vist stor interesse for dansk håbrand. Verdien av eksporten av denne vare alene kommer opp i kr. 300 000 ukentlig. Eksportstansen kom så plutselig, at mange fiskekuttere har måttet avbryte fisket i all hast og salte fangsten. — — — — —

»Fiskets Gang«s redaksjon vil gjerne føye til at den noe forsiktige framgangsmåte våre norske myndigheter har lagt for dagen, kanskje ikke har vært så gal likevel. Vi vil også presisere, at vi har et fortrinn framfor danskene i en gjennom mange år innarbeidet organisert håbrandomsetning.

I samme forbindelse vil vi for øvrig heller ikke nekte oss å sitere følgende utdrag av en beretning som et større italiensk importhus i fiskebransjen har avgitt:

»Det tjener til intet å lage en clearingsavtale, når den ikke kan settes i stand til å leve og funksjonere, ja sogar allerede fra starten av borttar livsmuligheten ved å tillate at eksportvaren herfra tar veien om den private kompensasjon.

Likeledes tjener det til intet at clearingen fastsetter en kurs, når man tillater at grådige importører tilbyr stadig større premier til eksportørene. Ikke så få av de italienske eksportører anvender det trick å foreslå de skandinaviske kjøpere to priser, nemlig en pris for regulær betaling gjennom clearing og en annen pris, 20 å 30 pst. lavere for private kompensasjoner.

Hva disse private kompensasjoner fører til så vi allerede straks etter ankomsten av den første tørrfisk og klippfisk som ble importert etter dette system, som egner seg fortrinlig til taskenspillerkunster for å oppnå vilkårlige og uforholdsmessige priser i forhold til kostprisen. De store prisforhøyelser for fisken kan lett maskeres under angivelse av at man måtte betale så høy premie til den italienske eksportør for å få i stand kompensasjonen.

Under disse forhold er så vel i Italia som i utlandet vokset fram som sopp en ny klasse »brasseurs d'affaires« av improviserte importører og eksportører av varer som de aldri tidligere har kjent. Et typisk eksempel er Danmark hvor fruktkjøpmenn, vinhandlere, hotellportierer etc. er blitt klippfisk-eksportører.

På den annen side sitter italienske spekulanter som ivrig søker offerter og innlater seg med den første den beste, og skaper en etterspørsel som er mange ganger den normale og naturlige. Og de har betalt 150 for det som uten vanskelighet kunne kjøpes for 100. Derved reduseres med en tredjedel det klippfisk-kvantum, som man kunne importere i Italia etter den dansk—italienske handelstraktet, som fastsetter kvoten ad valorem.

Dette argument skal vårt firma komme tilbake til ved utsendelsen av neste markedsberetning. Foreløpig vil vi bare henlede myndighetenes oppmerksomhet på de høye innkjøpspriser som privatkompensasjonen medfører, og vi kan sitere et nettopp inntruffet tilfelle med import av dansk saltfisk til danske kr. 210 cif., som man kunne ha kjøpt til danske kr. 175, som vi selv betalte ad regulær vei uten å ty til kompensasjon. <

All import av fisk til Iran er forbudt i inneværende år.

Iran har stengt sine grenser for import av fisk for inneværende år, hvilket etter iransk tidsregning vil si året 1325 som begynte 20. mars 1946 og slutter 19. mars 1947.

Grunnen til importnektelsen oppgis å være at det russisk-iranske fiskemonopol på det Kaspiske hav under krigen har øket sitt fangstkvantum så sterkt, at det helt dekker landets forbruk av saltet og tørr fisk.

Brasil opphever tollene på fiskeprodukter til utgangen av 1946.

Ifølge »Diario Oficial« er tollavgifter og andre importavgifter på alle slags fiskeprodukter opphevet til utgangen av 1946. (»Board of Trade Journal« 19. oktober 1946).

Eksport av tran til New Zealand.

Regjeringen i New Zealand har til hensikt i 1947 ikke å utstede importlisenser på torskelertran fra andre land enn Storbritannia.

Dersom imidlertid Storbritannia ikke er i stand til å skaffe den tran som det gis importlisens for, vil andre land komme i betraktning ved importen.

Man regner videre med at søknader om importlisenser fra Norge, vil bli behandlet med velvillighet, da Norge regnes for å være i samme stilling som landene i sterling-området.

Svensk eksport av fisk og sild til Sovjetsamveldet.

Handelsavtale mellom Sverige og Sovjetsamveldet innebærer en svensk eksport av sild og fisk for tilsammen 20 mill. kroner i løpet av avtaleperioden.

Sannsynligvis blir det i første rekke tale om salt sild og salt fisk, blant annet torsk og makrell; leveranser av fersk fisk vil vesentlig kunne foregå i vintermånedene.

Prisspørsmålet blir av avgjørende betydning, og dette skal diskuteres mellom representanter for Statens Livsmedelskommission og fiskernes organisasjoner.

Fra fiskernes side vil det bli stillet krav om minimumspriser.

Eksport av salt strømming fra Sverige til Sovjetsamveldet.

I tilslutning til melding nr. 456 om eksport av fisk og sild fra Sverige til Sovjetsamveldet, kan opplyses at det for en tid siden ble foretatt kontroll av 280 tønner strømming som skulle skipes til Sovjetsamveldet.

Kontrollen ble foretatt av en russisk fiskeriekspert, et legasjonsmedlem, samt den svenske sjef for Østkystfiskerienes sentralförening og en svensk saltstrømningskontrollør.

Russerne var ganske fornøyd med strømmingen, men ønsket den ikke så sterkt saltet og heller ikke for stor. — 2600 strømminger pr. tønne var ønskemålet, og man var også meget nøye med å kontrollere at tønnene inneholdt full vekt, nemlig vel 100 kg eksklusive salt og lake.

Dersom strømmingen faller i de russiske konsumenters smak, er det sannsynlig at de svenske østkystfiskere i fremtiden vil få eksportere mellom 200 000 og 300 000 tønner årlig til Sovjetsamveldet.

Averter i Fiskets Gang!

Ny stor fiskehermetikfabrikk i Danmark.

I løpet av første halvår 1947 skal det oppføres en ny fiskehermetikfabrikk i Fredrikshavn, A/S Skandinavisk Fiskekonservesfabrik. Bak stiftelsen står A/S Det Sibiriske Kompagni af 1930, fabrikkieier Niels Christian Hansen, Kjerteminde, og fiskeeksportør Søren Christian Thomsen, Fredrikshavn.

Teknisk leder blir fabrikkieier Chr. Hansen, Kjerteminde, som er kjent for sitt fiskehermetikprodukt »Kjerteminde 555«.

Prokurist Henry K. Burmeister blir administrerende direktør.

Aksjekapitalen, kr. 400 000, er fullt innbetalt.

Svensk eksport av frossen fisk til Frankrike.

Sverige er nå begynt å eksportere frossen fisk til Frankrike. Det første parti er skipet med motorskipet »Nieuwall« av Rotterdam.

Skipet lastet i Malmø og kompletterte lasten i Gøteborg, hvorefter det gikk direkte til Boulogne.

I Malmø ble tatt 60 tonn dypfrossen torsk og fiskefilet, og i Gøteborg ytterligere 200 tonn frossen fisk, hvorav ca. 20 tonn laks.

Verdien av utførselen av fisk og fiskeprodukter, hvalfangst og andre produkter av fangst i august 1946.

Fisk og fiskeprodukter:	Kroner
Sild og fisk	18 141 980
Hermetikkk	4 593 229
Dyriske forstoffer unnt. hvalkjøttmel	311 881
Tran av fisk, vesentl. torsk.....	6 008 721
—»— annen	216 464
Fiskelever	11 980
Fiskelim	1 334 736
Rogn	9 540
Melke, silderisp o. a. produkter	30 628 531
Hvalfangst:	
Degras	11 850
Herdet fett	4 967 033
	4 978 883
Andre produkter av fangst:	
Seltran	371 796
Skinn av sel, kobbe og klappmyss ..	108 700
	480 496

Seifisket i Finnmark 1946.

I sin kvartalsrapport for 3. kvartal 1946 skriver fiskeriinspektøren i Finnmark følgende om seifisket:

»Som vanlig på denne årstid, har det også i dette kvartal vært drevet en del seisnurpenotfiske. Seien har vært til stede i like store mengder tidligere år, og

åteforholdene har etter det opplyste, vært gode. Imidlertid har som foran nevnt, avsetningsforholdene vært vanskelige, og en kontinuerlig drift har av den grunn ikke kunnet gjennomføres. Noen lektere fra Møre har imidlertid ligget i Hammerfest og Akkarfjord for kjøp og salting av sei, hvilket har hjulpet på avsetningen en del. Den overveiende del av det oppfiskete seiparti er blitt saltet. Saltseipartiene er på langt nær blitt førsteklasses vare, idet seien særlig i den første del av seisesongen, som regel er full av åte. Der har da som følge herav i enkelte partier blitt utvirket nokså meget mindreverdige vare, opp til 40 pst. På enkelte steder har der også vært benyttet finmalt salt. Disse partier var langt fra bra. Saltet smelter som kjent hurtigere enn annet salt, og ved lagring har fisken intet å tære på. — En del fiskere er delvis begynt med en ny metode, nemlig å overføre seien fra snurpenoten til en såkalt slepepose. Posen blir slept til lands, fortrinnsvis til god havn, og avhentet, og fisken tatt av etter behov. Åten har da etter et par tre dagers forløp gått ut av seien. Disse partier er da som regel blitt bløgget og ferskeeksportert. En liknende ilandbringelsesmetode skal også ha foregått på Nordmøre. Sei som er bløgget og saltet gir betraktelig finere kvalitet, og forskjellen mellom bløgget og ubløgget saltsei er særlig iøynefallende.«

En viser for øvrig til oppgave i tabellen »Sommer- og høstfisket i Finnmark«.

Markedsnytt.

Ilandføring av fisk av norske snurrevadbåter i Sunderland direkte fra fiskefeltet i Nordsjøen.

Ifølge telegram av 19. oktober fra fiskeriutsending Carsten Hansen, Newcastle, er det oppnådd tillatelse hos de britiske myndigheter å lande 4 dager ukentlig med ett fartøy pr. dag i Sunderland i november og desember. Disse leveringer er i tillegg til eksisterende tillatelser for norske snurrevadbåter for ilandføring av fisk i Buckie og Leith.

Så vidt vi forstår, er denne saken brakt lykkelig i havn takket være et rikt initiativ fra kjøpmann S. L. Denstad, Bergen. (Firma A/S Norsetrade Ltd.).

For de norske snurrevadfiskere betyr åpningen av Sunderland en vesentlig fordel.

Etter å ha nevnt herr Denstads initiativ skriver »Morgenavisen«, Bergen, blant annet:

»— — — Hvis dette kunne gjøres, var det ensbetydende med at vår eksport til Storbritannia kunne bli betydelig øket, men det gjaldt å finne en løsning, slik at man ikke kolliderte med britiske tråler-interesser.

En slik løsning frambød Sunderland som ikke har noen trålerflåte, men et nytt og moderne kaianlegg for fiskerfartøyer, med adgang til brenselolje, is og for øvrig alt fiskerflåten trenger. Herr Denstad satte seg i forbindelse med direktøren for byens havneanlegg og møtte der en forståelse og interesse som gav gode løfter for det fortsatte arbeid.

Etter hva vi erfarer er saken nå gått i orden.«

Om trålsilden fra Fladengrund.

Av vraker H. B. Nyman, Stavanger.

»Fiskets Gang« har anmodet vraker Nyman, Stavanger, om en utredning vedrørende hans erfaringer med og syn på trålsilden fra Fladengrund, som presenterte seg i vårt sildefiske for første gang i 1946. Herr Nyman skriver følgende:

»Sildefisket på Fladengrund må anses som avsluttet for denne sesong, og et tilbakeblikk og en omtale av dette fiskes muligheter tør være av interesse.

Fisket begynte den første uke i august og sluttet de første dager av oktober. Der var i denne tid en del avbrudd i fisket på grunn av ugunstige værforhold.

Til dette distrikt er det vesentlige kvantum tilført av følgende sildetrålere:

M/k »Risholm« av Bergen.

M/k »Salmo« av Stavanger.

M/k »Goksheim« av Lindesnes.

Størrelse og kvalitet: Den til dette distrikt fra Fladengrund tilførte sild falt omtrentlig i disse størrelser:

Ca. 60 %	størrelse ca. 7— 8 pr. kg fersk.
» 35 %	—»— 8—10 —»—
» 5 %	—»— 17—20 —»— (småsild).

Kvaliteten har vært noe varierende med et fettinnhold av fra vel 13 til vel 19 %. Den storfalne sild har hatt en utviklet melke og rogn — hovedsakelig melkesild. Den mindrefallende har hatt en mindre utviklet rogn og melke og til dels litt ister.

Fladensilden tilhører den skotske sildestamme og atskiller seg, så vel i utseende som smak fra den norske fetsild og islandssilden. Fettet syntes mer å sitte i fiskekjøttet, således at denne sild ikke så lett »skyter« fett som sommerfetsilden og islandssilden.

De sist innkomne sildefangster, som var saltet på fiskefeltet, var av simplere kvalitet og mer oppblandet med småsild og tomsild, liksom der syntes å være sild av norsk sildestamme i denne.

Anvendelse: Den overveiende del av trålsilden er tilført dette distrikt i fersk stand og behandlet i land. Silden er ved ankomsten kontrollert av statens vrakere for den overveiende del. At behandlingen på fiskefeltet har vært tilfredsstillende og silden åtefri, framgår av at der kun har forekommet 118/2 kasser, som vrakervesenet ikke kunne godkjenne som vel tjenlig til menneskeføde, og disse kasser ble beordret til sildoljefabrikk.

Frysing: Til de to herværende kjøleanlegg er til sammen tilført et kvantum som svarer til 4297/2 kasser à 50 kilo. Av dette kvantum er størsteparten allerede

eksportert til utlandet. Kjøleanleggene ville i år ha kunnet ta imot et mangedobbelt kvantum, og da varen framstiller seg pent, kan man vel regne med at frysing av denne sild kan bli en framtidig god forretning. Der vil antakelig også kunne anvendes atskillig til frysing til agn.

Salting: Tilsammen er der i dette distrikt vraket:

540/1 tønner norskganet i 90 kg pakning til innenlandsk forbruk.

148/1 tønner rotsaltet påpakket til 100 kg for marinering til innenlandsk forbruk.

352/2 tønner skotsket (matjesbehandlet) i 55 kg til innenlandsk forbruk.

188/2 tønner skotsket (matjesbehandlet) i 55 kg for eksport til Amerika.

Stort sett synes Fladensilden å ha fått en god motakelse på det innenlandske marked, men det innenlandske marked er jo nokså begrenset, og salg av saltet Fladensild vil vel være avhengig av hvorledes det norske fetsildfiske arter seg.

De prøvepartier som ble skipet til U. S. A. ble dirigert til forskjellige lokale markeder. Ved fortsatt eksport må det iakttas at for enkelte amerikanske markeder er denne sild noe småfallen.

Med hensyn til behandlingen av Fladensilden vil jeg på det nåværende tidspunkt fraråde at det blir fastsatt bestemte regler for saltingen, pakningen m. v., idet man ennå ikke sitter inne med de tilstrekkelige erfaringer, liksom de forskjellige markeder først bør utprøves. Vårt land har den korteste distanse til Fladengrund, men silden vil jo likevel bli minst ca. et døgn gammel før den kan komme under behandling her. Ferskganing ombord lar seg vanskelig gjennomføre, da trålerne har for lite mannskap. Vrakerne her finner, at Fladensild som er rotsaltet ombord, har en friskere og bedre smak enn sild som er ferskganet etter ankomst hertil. Disse spørsmål bør bli gjenstand for nærmere fagkyndig utredning.

Sild til andre formål: Av den tilførte Fladensild ble der levert 200/2 kasser til fersk innenlandsk forbruk og 200/2 kasser til røking fersk. Da fisket på Fladengrund foregår på en tid av året, da der er rikelig tilgang på makrell og spir, vil det innenlandske forbruk til ovennevnte formål antakelig ha mindre betydning.

For regning et svensk firma er der prøvekrydret ca. 40 tønner med forskjellige satser, liksom der ved Hermetikklaboratoriet drives forsøk med sukkersaltet

vare for framstilling av sildedelikatesser. Slike forsøk vil nødvendigvis måtte foregå over et lengere tidsrom, men bør følges med interesse.

Hermetikk: Fladensilden vil sikkert gi et meget godt hermetisk produkt, nedlagt som kippers. Nedleggningen av sådan vil utfylle et tomrom i hermetikkesonen, samtidig som det vil gi en støtte til lønnsomheten av dette fiske. I vintersesongen har det i de senere år vanligvis vært nedlagt 20 til 25 000 hektoliter stor- og vårsild til kippers pr. uke bare i Stavanger. Man kan vel neppe regne med at der vil kunne brukes tilnærmedesvis dette kvantum av Fladensild, selv om kvaliteten står langt over vintersilden, men større prøvedrift bør igangsettes, eventuelt med statsstøtte. Anslagsvis brukes alene i Stavanger mellom 15 og 20 000 tønner islandssild, stor- og vårsild, fetsild og småsild til framstilling av de såkalte »saltevarer«. For en del av dette kvantum vil der kunne brukes Fladensild, som er av en kvalitet der passer.

Sildolje: Det er ikke lenger riktig å betegne sildoljefabrikkene som sildefiskernes kloakker, selv om deres kapasitet synes ubegrenset. Også til fabrikasjon av sildolje og sildemel kreves der nå frisk vare. Fladensildfisket vil også her bidra til å forlenge sesongene, iallfall for de fabrikkene som ligger innenfor den sone hvor man med fordel kan levere. Etter det fettinnhold som der er i Fladensilden skulle også sildoljefabrikkene kunne betale en for fiskerne lønnsom pris.

Sildetrålingen på Fladengrund har virket stimulerende på interessen for deltakelse i havfisket for øvrig fra norske fiskeres side. Det har allerede medført at der nå går en del snurrevadfiskere på bankene, hvorfra de jevnlig kommer inn med gode fangster. En del av trålerne fortsetter havfisket etter skarpsild, og der tales allerede om deltakelse i det skotske sildefiske etter matjes.

Et sentralt spørsmål i FAO.

Framlegg om et »Verdens matstyre« (A World Food Board). Utarbeidd for å legges fram på FAO-konferansens 2. sesjon, som ble holdt i Kjøbenhavn, Danmark, den 2. september 1946. Behandlingen av dette forslaget på Kjøbenhavnsmøtet blir nevnt til slutt.

Innledning.

Da FAO ble opprettet antok man at ved hjelp av de midlertidige organisasjoner som hadde med matvarer å gjøre ville nasjonene være i stand til å mestre de nødstilfelle som måtte oppstå ved opphørelsen av fiendtlighetene, og at rimelige forhold vill snart bli opprettet, under hvilke FAO kunne begynne sitt arbeid. Ved omstendigheter som de midlertidige organisasjoner ikke var herre over, ble matvaresituasjonen forverret, og i februar 1946 henstillet De Forente Nasjoners generalforsamling til regjeringene og de internasjonale organisasjoner som hadde med ernæring og landbruk, å gjøre spesielle anstrengelser. FAO sammenkalte derfor et spesielt møte til behandling av presserende matproblemer, som kom sammen i Washington 20.—27. mai. Dettet møtet bskjeftiget seg med ernæringskrisen for 1946/47 og også for 1947/48, for det var sannsynlig at krisen på enkelte punkter ville fortsette utover neste års høst. Man følte at enda etter 1948 ville der være akutte problemer. Et

av disse kunne være opphoping av overskudd på viktige landbruksvarer.

Forsamlingen uttrykte sin overbevisning om at de nåværende nødstiltak med hensyn til ernæring og landbruk skulle bli fortsatt ved at man på et tidlig stadium skaffet til veie et maskineri som på lang sikt kunne ta seg av visse praktiske internasjonale problemer som måtte være forbundet med dette. Det anmodet generaldirektøren for FAO om å legge fram for FAO-konferansen på dets neste sesjon en oversikt over de eksisterende og foreslåtte mellomfolkelige organisasjoner, planlagt til å møte de problemer som strekker seg over lengere tidsrom når det gjelder produksjon, distribusjon og forbruk av matvarer og landbruksprodukter, innbefattet risikoen ved opphoping av overskuddsvarer, og å sette fram forslag til konferansen om enhver utvidelse av de eksisterende organisasjoners funksjoner, og om hvilken som helst ny organisasjon som denne oversikt måtte finne nødvendig. Denne rapport er blitt utarbeidet for konferansen i samsvar med denne anmodning.

Særegenskap ved problemer som gjelder for lengere tidsrom.

Før man danner seg en mening angående karakter og funksjon til et internasjonalt tilleggsmaskineri som måtte være nødvendig, er det påkrevd å forstå særegenskapen ved problemene som strekker seg over lengere tidsrom. Disse kan best bli betraktet under Ernæring og Landbruk.

Ernæring.

Det har aldri vært nok mat i verden. Før krigen var der hundre millioner mennesker som fikk mindre enn 2250 kalorier. I motsetning er i Det Forente Kongerike gjennomsnittsførbruket pr. hode 2750 kal., og det med den nåværende akutte matmangel. Kaloriforbruket forteller ikke hele sannheten. På de lavere forbruksnivå består føden hovedsakelig av kornslag som stiller hungeren på den billigste måte. En kost som er tilstrekkelig for helsen må inneholde en viss mengde av kjøttprodukter, frukt og grønnsaker. Disse skaper kalorier til en meget høyere pris, men de er rike på bestanddeler som er nødvendig for helsen.

Matforbruket avhenger av kjøpekraften. Ettersom familieinntekten stiger, øker forbruket av de mer kostbare matvarer. Således har man f. eks. regnet ut at før krigen lå kostholdet for en tredjepart (den fattigste tredjepart) av De Forente Staters befolkning under helsestandarden på grunn av utilstrekkelig forbruk av kjøttprodukter, frukt og grønnsaker. Full beskjeftigelse og høye lønninger under krigen har vært ledsaget av en øking i forbruket av disse matvarer; f. eks. eggforbruket ble øket med 30 pst., forbruket av flytende melk med 29 pst. I Det Forente Kongerike steg forbruket av visse matvarer med spesiell næringsverdi betraktelig. Forbruket av flytende melk steg med mer enn 40 pst., og i de fattigste familier, med over 100 pst. Helsen og forbruket av matvarer står i nøye forhold til hinannen. Ettersom kostholdet forringes i kvalitet, forfaller helsen og de fysiske evner, og levealderen blir nedsatt. I samfunn der kostholdet er tilstrekkelig, er gjennomsnittslevealderen omtrent 70 år sammenliknet med 30—40 år i samfunn med dårligst ernæring. Uheldigvis er fattigdom forbundet med andre forhold som er ugunstig for helsen, og det er vanskelig å utregne den relative drepekraft hos de forskjellige sykdomsfremmende faktorer. Men den bemerkelsesverdige forbedring i helse og fysisk velvære som følger en forbedring i kostholdet, viser at utilstrekkelig føde er en av hovedårsakene til sykdommer, elendighet og for tidlig død, som står til å hindre og som hjemsøker majoriteten av menneskeheten. Enda disse fakta er blitt stadfestet atter og atter i autoritative

offisielle og uoffisielle rapporter, er det nødvendig å referere til dem her, fordi de er fundamentale for de ernærings- og landbruksproblemer som strekker seg over lengere tidsrom.

Landbruk.

Problemer ved produksjonsøking.

Det er vanskelig å utregne nøyaktig hvor meget produksjonen av hvert av de viktigste matvarene måtte bli øket for å skaffe tilstrekkelig mat for hele verdens befolkning, fordi at for enkelte lands vedkommende mangler man statistikk eller den er upålitelig. Men man vet at enda i de rikeste land hadde 20—30 pst. av befolkningen før krigen ikke nok av de mer kostbare matvarer som var nødvendig for helsen. Overslag for De Forente Staters vedkommende viser at produksjonen av disse matvarer måtte bli øket over førkrignivået med 15 pst. når det gjelder smør, og 75 pst. når det gjelder frukt og grønnsaker, for å skaffe tilstrekkelig kost for hver innbygger. I Det Forente Kongerike har man reget ut at den tilleggsmengde av mat som er nødvendig for å bringe kostholdet hos hele befolkningen opp til helsestandarden, representerer en øking med 25 pst. for kjøtt, og 65—70 pst. for andre animalske produkter, frukt og grønnsaker.

Det er klart at dersom målet for produksjonen skal baseres på de fysiologiske krav, må verdensproduksjonen av disse mer kostbare matvarer med spesiell helseverdi måtte økes meget mer enn 100 pst. Den verdens-ernæringsoversikt som nylig er fullført av FAO, framholder at betydelige økinger er nødvendige for å holde enda de mål som på ingen måte representerer den beste ernæring. Det vil også være nødvendig å øke produksjonen av korn til direkte menneskeføde i enkelte distrikt, men i lengden enda mer for å fremme produksjonen av de nødvendige kjøttprodukter. Da man gikk til brenning av korn i 1930-årene var det millioner på millioner av folk i verden som sultet. Det første produksjonsproblem er derfor hvordan man skal få tilstrekkelig mat, ikke bare til å ernære en økende befolkning, men også for å gi folk en bedre ernæring. Den hurtige befolkningstilvekst i Det Forente Kongerike i det 19. århundre skapte en viss frykt for at befolkningen skulle overskride matvareproduksjonen. I dag næres den samme frykt av enkelte når det gjelder de asiatiske land.

Framgangen i landbrukshvitsenskap har gjort oss i stand til å produsere mer og mer matvarer med mindre og mindre arbeidskraft. Krigen viste hvor hurtig matvareproduksjonen kan økes når tekniske og andre hjelpekilder står til disposisjon. I Det Forente

Kongerike beløp produksjonsøkingen, utregnet i kalorier, seg til så meget som 70 pst. over førkrigsnivået. I De Forente Stater øket produksjonen på 6 år med 37 pst. målt i dollar under konstante priser og med 8 pst. mindre arbeidskraft. Der er store arealer hvor jordbruksmetodene har forandret seg lite på 2000 år og hvor der er store muligheter for øket produksjon, og andre arealer som kunne bli gjort produktive ved kunstig vanning og demningsanlegg.

Den hurtige befolkningstilvekst i enkelte land er et alvorlig politisk problem, og man må legge full vekt på dets forhold til matvareproduksjonen. Den vestlige verdens historie viser at industrialisering og stigende levestandard ledsages av et fall i befolkningstilveksten, og det er ingen grunn til å tro at dette ikke også vil vise seg i andre egner. Den begrensende faktor er ikke den fysiske kapasitet til å produsere nok mat, men nasjonens evne til å få i stand de tillempninger som er nødvendige for å muliggjøre en tilstrekkelig produksjon og distribusjon. Anvendelsen av vitenskapen løser produksjonsproblemet, men på samme tid skaper det sitt eget problem. Mekaniseringen reduserer antallet arbeidere som er nødvendig til å produsere en gitt mengde matvarer. Med mindre man finner lønnsom beskjeftigelse i andre næringsgrener, blir landbruket sittende igjen med folk bare delvis beskjeftiget. I underutviklede land må den gradvise overgang til slike metoder som mekanisering gå hånd i hånd med oppbyggingen av industrien. Nettoresultatet ville være å øke tallet på de som har full beskjeftigelse og å utvide verdens totalrikdom.

Hovedproblemer hos produsentene.

Problemene til matvareprodusentene varierer med typen av landbruk. I underutviklede land blir matvarene produsert på svært små bruk, dyrket med forældete metoder. Netto-utbyttet er ikke tilstrekkelig til å skaffe produsentene de enkleste livsfornødenheter. En stor del av de tusen millioner mennesker med et forbruk av mindre enn 2250 kal. består av denne klasse av opprinnelige produsenter. Som allerede bemerket gjelder problemet her å skaffe lønnsomt arbeid i andre næringsgrener og undervisning i moderne jordbruksmetoder. Bak dette ligger da problemet å skaffe det nødvendige hovedutstyr.

I land hvor moderne landbruksvitenskap blir avendt, er hovedproblemet det å finne et sammenhengende marked med lønnsomme priser. En relativ liten overskridelse i forsyningene over den økonomiske etterspørsel blir fulgt av et stort prisfall, slik som hendte i slutten av 1920-årene. På den andre

side blir en forholdsvis liten overskridelse i den økonomiske etterspørsel over forsyningene fulgt av en sterk prisstigning. Dette blir demonstrert på en drastisk måte under en krig, når prisene må kontrolleres for å hindre en overdreven stigning. Ved siden av disse konjunkturbevegelser er det fra uke til uke og fra måned til måned prissvingninger. I 9 av de 10 år mellom 1928—1938 svinget prisen på hvetepå verdensmarkedet med 70 pst. Disse svingningene har ødeleggende virkning på landbruksprodusentene.

Atskillige regjeringer har i sine egne bønders interesse garantert priser for 2 eller 3 år framover. Dette vil hjelpe til å øke produksjonen av de matvarer som verden trenger. Den store variasjon i priser som rå i de forskjellige land, gjør det vanskelig å enes om en felles pris for hele verdensmarkedet, men det er nettopp vesentlig å sikre seg et verdensmarked med stabile priser for de overskuddsvarer som kan eksporteres.

Jordbruk er et yrke som må planlegges i det minste 2 eller 3 år på forhånd. Effektiv produksjon er umulig dersom planene stadig blir forandret for å tilpasse drastiske prisomslag, som man venter vil komme. Dersom bøndene kunne være sikre på stødigemarkeder med rimelige prisforhold, ville de være bedre stillet og nasjonene ville få billigere matvarer.

Mens mange bønder med vanlig dyktighet, innbefattet framsyn til å forutsi prisforandringer, lever i velstand gjennom en årrekke, så har den store majoritet av matvareprodusenter en lavere nettoinntekt og en lavere levestandard enn folk med samme dyktighet som arbeider i andre næringsgrener. Man har lenge vært oppmerksom på at den opprinnelige produsent får ikke den andel i verdens totalrikdommer som svarer til hans innsats. Dette er ikke bare en sosial urettferdighet, det er et økonomisk problem, fordi at den lave kjøpekraft hos matvareprodusenten er en hemmende faktor på industrivaremarkedet. På sin side virker så begrensningen av den industrielle framgang og følgelig kjøpekraften hos industriprodusentene hemmende på landbruksmarkedet.

Innbyrdes slektskap mellom ernæring og jordbruk på den ene side og handel og industri på den annen.

Omsetningsproblemet er en vesentlig del av det problem som oppstår i forbindelse med jordbruk og matvarer fordi markedet for levnettsmidler avhenger i en stor grad av kjøpekraften hos den som er beskjeftiget i andre næringsgrener. Fullt arbeid for alle med gode lønninger vil være et langt skritt på veien til å løse både ernæringsproblemet og jordbruksproblemet, spesielt i land med høyt utviklet industri.

I handelen har man dessuten å kjempe med det problem å finne et stadig større marked for industriprodukter. Et framtrædende trekk ved vår tidsalder er framgangen i teknologi, som øker utbyttet pr. mann. Under en krig blir farten i denne øking satt opp. I Amerikas Forente Stater var i det første år etter verdenskrigen produksjonen av industrivarer 17 pst. over nivået i det siste år før krigen. Da den knapphet som krigen hadde forårsaket var overvunnet, kunne markedene ikke absorbere produksjonen, og innen 2 år var 31 pst. av fabrikkarbeiderne arbeidsløse. Den økonomiske etterspørsel etter levnetsmidler sank og førte med seg et drastisk prisfall. Den gjennomsnittlige årsinntekt pr. bruk falt i løpet av 2 år fra \$ 1.360 til \$ 466. Andre høyt industrialiserte land befant seg i den samme stilling og nasjonene konkurrerte om plass på verdensmarkedet idet de nyttet seg av subsidier for å hjelpe eksporten, tariffen for å beskytte hjemmemarkedet, valutamanipulasjoner og andre rådgjerder som hører til økonomisk krigføring. Slike rådgjerder ble ledsaget av karteller og internasjonale avtaler for å innskrenke produksjonen av visse vareslag. I 1933 ble det spådd at et økonomisk system som med overlegg innskrenker produksjonen og distribusjonen av varer som mennesket trenger, ikke kunne bestå. Det er ingen tvil om at økonomisk nedgang med arbeidsløshet hjalp til å skape de forhold som førte til den 2. verdenskrig.

Framgangen i teknologi og produktive tiltak har vært meget hurtigere i den siste krig. I de første 5 månedene av 1946 var produksjonen i Amerikas Forente Stater 61 pst. høyere enn i de første 5 måneder av 1939. I noen andre land var økingen i produksjonen også stor. Når man har bøtt på de herjinger som krigen har skapt, vil vanskene med å finne markeder til å absorbere produksjonen og muliggjøre arbeid for alle være like så stor som etter den første verdenskrig.

Det at man ikke makter å oppnå og opprettholde full industriell beskjeftigelse med høye lønninger, vil redusere forbruket av de mer kostbare matvarer med spesiell helseverdi, som igjen vil ha en ugunstig innvirkning på ernæringen og også føre til opphoping av landbruksvarer som ikke kan avsettes.

Det er klart at et folks framtidige ernæringstilstand, framgangen i jordbruk og omsetningsvolumet står i innbyrdes avhengighetsforhold til hinannen. En langsiktig ernærings- og jordbrukspolitikk må forene interessene til konsument og produsent. Den må også forene interessene i jordbruk og handel.

Floken ved spørsmålet er på hvilken ende av kjeden vi skal begynne. Handelen kan fremmes som om den

var et mål i seg selv, og mat kan behandles som en ordinær handelsvare. I dette tilfelle svinger folkehelsen med svingningene i handelslivet. Men mat er mer enn en handelsvare. Den er av vesentlig betydning for livet, og et folks matforsyning bør ikke være avhengig av de tiltak som er fremmet ene og alene i handelens interesse, enten de nå lykkes eller mislykkes. Tvert imot, handelen bør betraktes som et middel til å bringe tilstrekkelig mat og andre nødvendighetsartikler til opprettholdelse av livet innenfor folks rekkevidde.

Utgangspunktet for vår politikk avhenger av de mål vi har satt oss. Dersom man har folkets velferd for øyet, skulle matforsyningene, den ting som er mest uunnværlig for livet, være det første mål. Å begynne med mat har den fordel å skape et bestemt og avgrenset hele. Når man tar spisevanene i betraktning, kan man regne ut den matmengde som helsen trenger. Et foreløpig oversyn er blitt gitt av FAO, og visse mål er blitt satt opp som første skritt på veien til en bedre ernæring. Med slike framtidsmål kan man også sette mål for landbruksproduksjonen, og man kan gjøre overslag over de kvanta av jordbruksredskaper, gjødningsstoffer og andre industriprodukter som er nødvendige for en øking av produksjonen. 2 synspunkter, det ene først og fremst opptatt med handelen og det annet med tilstrekkelige matforsyninger, er ulike sider ved ett og samme mål — velstand. Handelen søker avsetning for varer på nye og utvidete markeder som ofte er vanskelig å finne. Det at en setter en bedre ernæring som mål, vil skaffe nye enorme markeder som ikke er begrenset til matvarer alene. Det kunne sammenliknes med å legge et nytt kontinent åpent. Det inneholder også en motivering med en dyp menneskelig appell.

Økonomiske fordeler ved en verdens matpolitikk basert på menneskets behov.

Dersom hver regjering påtar seg å heve sitt folks ernæringsnivå opp til helsestandarden — slik som de nasjoner som er medlem av FAO avtalte å gjøre da forfatningen ble vedtatt — og tillemper sin jordbrukspolitikk til dette formål, vil en øking av matforsyningene være påkrevd selv i de best ernærte land. Den tilleggsproduksjon av matvarer som er nødvendig, er så stor at den kunne knapt bli oppnådd med mindre produksjonen ble progressivt koordinert i et verdensomfattende format. Med en slik koordinering vil mange land finne det fordelaktig å variere dyrkingen og å konsentrere seg mer om lett bedervelige mat-sorter med spesiell helseverdi, og å overlate en mer

(Fortsettes).

Norges utførsel av fiskeprodukter fra 1. juli til 19. oktober 1946.

Tollsteder	Vårsild		Fetsild og skåret sild tnr.	Storsild tnr.	Islands sild tnr.	Brisling tnr.	Klippfisk i alt tonn	Tørrfisk i alt tonn	Rogn tnr.	Rogn fersk kg	Damp-tran tnr.	R. M.-tran tnr.	Blank tnr.	Brun Blank tnr.	Brun tnr.	Hai-tran tnr.	Herdet hval tonn	Hval-olje tonn	
	Saltet tnr.	Flekkesild tnr.																	
Fredrikstad ¹⁾	—	—	—	—	—	330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 415	565
Oslo ²⁾	—	—	118	—	—	—	4	1	26	—	6 070	—	1 064	6 084	51	125	—	—	
Kristiansand	64	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Egersund	4 983	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Stavanger ³⁾	1 369	—	—	—	1 022	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kopervik	7 685	264	—	25	29 856	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Skudesnesh	6 689	—	—	—	5 186	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Haugesund ⁴⁾	23 301	99	—	4 630	21 224	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bergen ⁵⁾ pr ² / ₁₁	6 098	50	6 038	5 445	11 491	—	826	4 285	9 557	—	32 163	50	4 355	2 644	25	819	—	—	
Florø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Måløy	—	—	—	—	547	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ålesund	3 479	—	—	20 965	17 321	—	3 387	251	5 086	—	17 005	80	144	535	—	—	—	—	
Molde	—	—	—	3 322	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kristiansund ⁶⁾	332	—	—	—	—	—	7 318	47	5 448	—	563	—	5 ¹)139	496	—	—	—	—	
Trondheim ⁷⁾	—	—	6 290	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bodø	—	—	—	—	—	—	331	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Svolvær	—	—	—	—	—	—	—	1 430	1 726	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tromsø	—	—	—	—	—	—	—	28	—	—	435	—	—	—	—	—	—	—	
Hammerfest	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vardø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Andre ⁸⁾	663	—	232	—	—	—	2	16	—	—	—	—	—	582	287	—	—	81	
I alt	54 663	413	12 678	34 387	86 647	330	11 882	6 076	21 843	—	55 238	130	5 702	4 341	363	944	1 415	646	

Tollsteder	Selolje tnr.	Herdet spise fett tonn	Sildolje tnr.	Sild, fersk tonn	Sild, røykt kg	Makrell, saltet tnr.	Makrell, fersk tonn	Laks, fersk kg	Levende ål kg	Annen fersk fisk tonn	Hummer kg	Reker kg	Fisk, saltet tonn	Silde-mel tonn	Tor-skemel tonn	Annet mel tonn	Sel-skinnt tonn	Herme-tikk tonn
Fredrikstad	—	7 471	2	—	—	—	—	—	18 100	—	3 027	13 581	—	—	—	—	—	13
Oslo	1 309	—	150	—	—	—	—	—	—	177	30	34 944	5 881	1	—	—	—	35
Kristiansand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23 041	—	—	—	—	6
Egersund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stavanger	—	—	—	679	—	—	229	50	1 458	1	54 050	105 765	—	—	—	100	—	4 978
Kopervik	—	—	—	153	—	—	20	—	1 200	—	—	2 499	—	—	—	—	—	105
Skudesnesh	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haugesund	—	—	—	269	33 288	—	—	—	3 780	154	—	—	—	—	—	—	—	919
Bergen	2 585	—	1 702	708	211 350	—	—	9 316	74 284	2 474	15 015	4 835	333	223	—	1	102	2 616
Florø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103	—	—	—	—	—	—	—	51
Måløy	—	—	—	—	—	—	—	140	182	340	—	4 888	163	—	—	—	—	7
Ålesund	795	—	30	—	313 443	—	—	—	—	1 088	—	8 272	3 165	—	—	—	10	68
Molde	—	—	—	4	—	—	—	—	—	56	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristiansund	—	—	—	222	7 425	—	—	—	15 600	496	—	5 305	869	—	—	—	—	103
Trondheim	—	—	—	501	—	—	—	3 927	—	841	2 094	28 819	55	—	—	—	—	576
Bodø	—	—	—	28	—	—	—	—	—	459	—	—	—	—	—	—	—	—
Svolvær	—	—	—	80	—	—	—	—	—	950	—	—	1 734	—	668	257	—	—
Tromsø	—	—	—	—	—	—	—	346	—	749	—	7 330	2	—	100	—	—	—
Hammerfest	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vardø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre	—	—	141	—	—	20	—	1 634	18 941	78	22 537	33 710	—	—	400	—	—	58
I alt	4 689	7 471	2 025	2 644	565 506	20	249	15 413	133 722	7 819	131 677	243 926	6 323	223	1 168	358	112	9 535

1) 30 tonn hvaloljefettsyre, 1 480 kg krabber. 2) 94 tnr. nordsjøisild. 3) 7 132 kg haifinner. 4) 50 tonn tangmel, 5) Veterinærtran. 6) 255 tonn hvalbenmel, 22 tonn tangmel, 50 tnr. blåhvallever. 7) Saltet hvalspekk 80 160 kg, 97 918 kg krabbe. 8) 124 tnr. annen hvalolje, 1802 tnr. annen tran, 259 tonn tangmel, 11 tonn sildemelke, 879 kg hvalrosshuder. 9) 202 tnr. stearin, 572 tnr hvaloljefettsyre, 159 tnr. bottlenosetran.